

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

اهمیت غذایی گوشت بلدرچین از منظر قرآن کریم

محمد رضا قربانی، سولماز خلیلی سامانی*، محمد رضا جمالی

استادیار گروه علوم دامی، دانشکده علوم دامی و صنایع غذایی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان
دانشجوی کارشناسی ارشد تغذیه دام، گروه علوم دامی، دانشکده علوم دامی و صنایع غذایی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی
رامین خوزستان

دانشجوی دکتری تغذیه دام، گروه علوم دامی، دانشکده علوم دامی و صنایع غذایی، دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین
خوزستان

Email: khalilisolmaz@gmail.com

چکیده

خداوند در قرآن کریم نعمت استفاده از گوشت و فرآورده های دامی را به بشر ارزانی داشته است. با دقت در آیات مشخص می گردد که انسان به صورت موجودی باقابلیت گوشت خواری آفریده شده و استفاده از گوشت نه تنها در تغذیه و سلامت جسم بلکه در سلامت روان آدمی نیز نقش به سزایی دارد و اگر انسان به طور دائمی از مصرف گوشت امتناع ورزد، ممکن است وی از حالت تعادل روانی بیرون رود و دچار جنون شود. در قرآن کریم به پرندگان مختلفی اشاره شده و در سوره واقعه از گوشت پرندگان به عنوان غذای بهشتیان نام برده شده است. از جمله پرندگان نام برده شده در قرآن که برای استفاده از گوشت آن معروف گردیده "سلوی" یا همان بلدرچین است. خداوند در سه سوره مبارکه بقره، اعراف و طه به آن به عنوان خوراک قوم بنی اسرائیل در زمان حضرت موسی که در بیابان های سینا سرگردان بودند اشاره کرده است. در این مقاله سعی شده با مطالعه آیات و روایات مختلف و نیز مقالات موجود راز بهشتی بودن این نعمت خدادادی را دریافت و به استفاده هر چه بیشتر آن تأکید شود. توجه قرآن به این پرنده احتمالاً به دلیل ارزش غذایی بالای گوشت این پرنده و سلامت آن است. گوشت بلدرچین از یک طرف به دلیل داشتن کلسترول کم و پروتئین و مواد معدنی فراوان در مقایسه با سایر گوشت ها از نظر تغذیه ای اهمیت فراوانی داشته و از طرف دیگر به عنوان پرنده ای که در پرورش آن از آنتی بیوتیک ها و واکسنی استفاده نمی شود گوشت سالمی به حساب می آید. در طب سنتی نیز از گوشت بلدرچین برای درمان برخی بیماری ها استفاده می شده است. امید است با پیشرفت علم و آشکارسازی زوایای پنهان هستی هر چه بیشتر به راز این پرنده پی ببریم.

واژگان کلیدی: قرآن، بلدرچین، گوشت، غذای بهشتیان

مقدمه

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

قرآن کریم، کتاب دنیا و آخرت و هدایت‌کننده انسان از جانب پروردگار است (۱۱). تاکنون نشانه‌های بسیاری در قرآن یافت شده‌اند که اشاره به رموز طبیعت داشته و این نکته نشان‌دهنده توجه خداوند به هدایت انسان در کشف رموز طبیعت و فهم قوانین حاکم بر دنیا است و چنان‌که می‌دانیم، خداوند منان در آیات مختلف قرآن پیوسته انسان را به تفکر دعوت کرده است که این خود وجه تمایز اسلام با سایر ادیان است. مخالفت پیوسته و شدید روحانیون مسیحیت با دانشمندان و محکوم کردن آنان از بدیهیات تاریخی بوده و مبرا بودن اسلام از این نقص بزرگ، موجبات افتخار و پیش‌زمینه ترقی مسلمانان در علم و فناوری را فراهم آورده است (۱۲). با توجه به این نشانه‌های موجود در قرآن و رمزگشایی‌های انجام‌شده، تاکنون پیشرفت‌های فراوانی عاید مسلمانان شده است که از میان این نشانه‌ها، می‌توان به نام بردن از پرندگان در قرآن کریم اشاره کرد.

خداوند حکیم در چندین آیه مختلف در قرآن کریم از کلمه "الطیر" به معنی "پرنده" نام برده که عبارت‌اند از: سوره بقره آیه ۲۶۰، سوره عمران آیه ۴۹، سوره مائده آیه ۱۱۰، سوره انعام آیه ۳۸، سوره یوسف آیه ۳۶ و ۴۱، سوره نحل آیه ۷۹، سوره انبیاء آیه ۷۹، سوره حج آیه ۳۱، سوره نمل آیه ۱۶، ۱۷ و ۲۰، سوره سبا آیه ۱۰، سوره ص آیه ۱۹، سوره واقعه آیه ۲۱، سوره ملک آیه ۱۹ و سوره فیل آیه ۳ و همچنین در آیات به‌طور خاص نام برخی پرندگان ذکر شده است، از جمله الغراب یا کلاغ (سوره مائده آیه ۳۱)، هدهد یا شانه بسر (سوره نمل آیه ۲۰)، الجوارح یا پرندگان شکاری (سوره مائده آیه ۴) و سلوی یا بلدرچین (سوره بقره آیه ۵۷، سوره اعراف آیه ۱۶۰ و سوره طه آیه ۸۰).

آیات ۱۹ سوره ملک و ۷۹ سوره نحل با جلب توجه مخاطبان به پرواز پرندگان در آسمان، نگهداری آن‌ها در آسمان را به خداوند نسبت داده و این حیوان را وسیله‌ای برای خداشناسی می‌شمرد:

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ وَيَقْبِضْنَ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ...! أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ

علاوه بر پرواز پرندگان که آیتی از جانب خداوند و برای خداشناسی است، گوشت پرندگان نیز یکی از نعمت‌های خداوند بوده و در قرآن از آن به‌عنوان غذای السابقون بهشتی یاد شده است. (يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ • بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِنْ مَّعِينٍ • لَا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْفَوْنَ • وَفَكِهَةٌ • مِمَّا يَنْخَرُونَ • وَلَحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ) (سوره واقعه، آیه ۱۷ - ۲۱).

یکی از نعمت‌های بهشتی که مقربان در بهشت از دست پسرکان زیبارو دریافت می‌کنند، گوشت پرندگان است، آن‌هم از هر نوعی که خود بخواهند:

در بعضی روایات آمده که هرگاه بهشتیان به گوشت پرنده‌ای میل داشته باشند آن پرنده، بریان شده، در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد و هرچه بخواهند از آن می‌خورند و آن پرنده دوباره زنده شده، پرواز می‌کند (۷).

بلدرچین از دیدگاه قرآن

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

یکی از پرندگانی که در قرآن به استفاده از آن اشاره شده پرنده ای بنام سلوی یا بلدرچین است. خداوند در سه سوره بقره، اعراف و طه به سلوی به عنوان خوراک بنی اسرائیل در زمان حضرت موسی اشاره می کند. مفسران درباره کلمه سلوی سخن بسیار گفته اند ولی اکثر آنان سلوی را نوعی پرنده قلمداد کرده اند که بنی اسرائیل از گوشت آن استفاده می کردند (۲). لطف مخصوص خداوند به بنی اسرائیل در دوران سرگردانی شان در بیابان سینا سبب شده بود که این پرنده به طور فراران در طول این مدت در آنجا وجود داشته باشد و گرنه به طور عادی مشکل بود چنین نعمتی نصیبشان شود (۲). شاید یکی از دلایلی که چرا خداوند از میان پرندگان مختلف بلدرچین را برای قوم بنی اسرائیل فرستاد تا از آن تغذیه کنند رشد سریع این پرنده و افزایش بیست برابری وزن آن طی کمتر از دو ماه می باشد. فاصله نسلی این پرندگان کوتاه است و تخمگذاری بالایی دارند (۱۰).

خداوند در سوره بقره، آیه ۵۷ می فرماید: وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ. (و ابر را بر شما سایبان قرار دادیم و من (شیره مخصوص و لذیذ درختان) و السَّلْوَى (مرغان مخصوص شبیه بلدرچین) را بر شما فرستادیم و (گفتیم): «از نعمت های حلال و پاکیزه ای که به شما روزی داده ایم بخورید») ولی شما کفران کردید) آن ها به ما ستم نکردند بلکه به خود ستم می نمودند). در این آیه استفاده از سلوی به عنوان یکی از نعمت های پاکیزه یاد شده است. امروزه پرورش صنعتی بلدرچین در برخی از کشورهای توسعه یافته جهان روبه گسترش است. بلدرچین برخلاف سایر پرنده های پرورشی که در طول دوره پرورش نیازمند استفاده از آنتی بیوتیک و واکسن هستند تا عملکرد طبیعی خود را حفظ کنند، به این ترکیبات هیچ گونه نیازی ندارد. یکی از مشکلات پرورش صنعتی طیور امروزی استفاده فراوان از آنتی بیوتیک و سایر مواد افزودنی است تا بتوان بر بیماری های رایج غلبه کرد ولی از طرفی در تحقیقات مشخص شده است که این مواد آنتی بیوتیکی در گوشت و سایر فرآورده ها باقیمانده و به بدن انسان وارد می شود که از این طریق مشکلات عدیده ای را به وجود آورده است. در این راستا چند سالی است که فرآورده های ارگانیک و سبز در بازارهای بین المللی زبازرد شده است. گوشت بلدرچین به عنوان فرآورده ای که در حین پرورش آن از این افزودنی ها استفاده نمی کند می تواند دلیلی بر پاکیزه بودن آن از این ترکیبات باشد. درجایی دیگر در سوره اعراف، آیه ۱۶۰ می فرماید: وَقَطَعْنَا لَهُمُ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى إِذِ اسْتَسْقَاهُ قَوْمُهُ أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرِبَهُمْ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ. بنی اسرائیل را به دوازده قوم و شاخه تقسیم کردیم و هنگامی که آنان از موسی تقاضای آب کردند به موسی وحی کردیم که با عصای خود بر سنگ بزن، به ناگاه دوازده چشمه آب از آن جاری شد و هر قبیله چشمه خود را شناختند ما به واسطه ابر بر سر آن سایه افکندیم و نیز برای قوت و روزی آن من و سلوی فرستادیم (و به آنان گفتیم) از روزی های حلال و پاکیزه که به شما داده ایم بخورید (و سپاس خدای را بجا آورید ولی آن ها نافرمانی و ستم کردند) اما به ما ستم نکردند لکن به خودشان ستم کردند. در این آیه نیز از بلدرچین به معنای روزی حلال و پاکیزه یاد شده است. خداوند در سوره طه، آیه ۸۰ می فرماید يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى. (ای بنی اسرائیل ما شما را از شر دشمن نجات دادیم و در طرف راست کوه طور با شما وعده گذاردیم و من و سلوی بر شما نازل کردیم) و در آیه ۸۱ همان سوره می فرماید از روزی های پاکیزه ای که به شما دادیم بخورید ولی طغیان نکنید که غضب من بر شما وارد خواهد شد و هر کس غضبم بر او وارد شود سقوط می کند.

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

بلدرچین پرنده ای حلال گوشت

همان طور که قید شد خداوند کریم واژه طَبِیَّاتِ را برای گوشت بلدرچین بکار برده که بر حلال و پاک بودن آن دلالت دارد. در این بخش تفاوت گوشت حلال و حرام از نظر فقهی بازگو می‌گردد. از احادیث و روایات مشخص می‌گردد که گوشت پرندگان شکاری و دارای چنگال و پرندگانی که موقع پرواز بال‌های خود را صاف نگه می‌دارند و بال زدن آن‌ها کمتر است حرام گوشت هستند و پرندگانی که بال می‌زنند یا بال زدن آن‌ها از صاف نگه‌داشتن بیشتر است گوشتشان حلال است (۳). پرنده‌های غیر شکاری که چنگال ندارند و گوشت‌خوار نیستند، حلال گوشت محسوب می‌شوند پرنده‌های دارای سنگدان، چینه‌دان و خارپشت پا حلال گوشت هستند. البته در این مورد لازم نیست هر سه معیار را داشته باشد اما اگر پرنده‌ای این سه را نداشت، حرام گوشت است. برخی از پرنده‌ها بر اساس روایات حرام گوشت‌اند. درباره حلیت برخی پرنده‌ها مثل پرستو، هدهد و شانه‌به‌سر یا مرغ سلیمان، کلاغ و انواع آن مثل زاغ، کلاغ سبز و ... برخی از فقها به دلیل روایات وارده اختلاف نظر دارند. انواع گنجشک، یا کریم، قمری، کبوتر حلال گوشت هستند. برخی هم البته بلبل و قناری را مکروه می‌دانند (۵).

بلدرچین

بلدرچین بانام علمی coturnix کوچک‌ترین پرنده از تیره قرقاولیان، راسته ماکیان‌سانان به شمار می‌آید. این پرنده جثه کوچکی داشته وزندگی بر روی زمین را ترجیح می‌دهد. بلدرچین یا مرغ آوازه‌خوان پراکندگی وسیعی در منطقه خاورمیانه داشته و بانام‌های مختلف برای مردمان جوامع مختلف معروف است. بلدرچین کلمه‌ای ترکی و اصلی‌ترین نام پرنده مذکور است. علاوه بر این، اسامی دیگری نظیر "کرک" (در گویش هراتی و کردی)، "بدبده" (در گویش کرمانی)، واژه "ورتج" یا "وریج" (در فارسی کلاسیک) و "ورده" (در برخی نواحی مازندران و گیلان) مورد استفاده قرار می‌گیرند. در عربی از کلمه‌های "سمانی" و "سلوی" استفاده می‌شود که به فارسی هم راه‌یافته‌اند (۱). این پرنده را در عربی کلاسیک، «قَتیل الرعد» می‌نامند، زیرا تصور می‌کنند از شنیدن غُرُش آذرخش از ترس می‌میرد. در فارسی نیز آن را «بدبده» نامیده‌اند چراکه بر پایه افسانه‌ای ایرانی این پرنده به‌ناحق دانه‌ای گندم از مال کودک صغیری خورد و سپس از این کار بد خود پشیمان شده، دائماً تکرار می‌کند که «بدبده» کار بد، بد است (۴).

برخی کشورها انواع بلدرچین را به‌منظور استفاده از گوشت و تخم آن‌ها به‌طور گسترده پرورش می‌دهند (۱). گوشت بلدرچین تقریباً در تمامی کشورها، با هر نامی و در هر گویشی، به‌عنوان ماده خوراکی غنی ای شناخته‌شده و مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ارزش غذایی گوشت بلدرچین

گوشت طیور به‌عنوان یک منبع غنی پروتئینی در تغذیه انسان استفاده می‌شود. بلدرچین یک نوع از گونه‌های مختلف طیور و از پرندگان حلال گوشت می‌باشد. (۹). به دلیل متابولیسم بالا و تحرک زیاد در بلدرچین مقدار گلیکوژن ذخیره‌شده در ماهیچه‌های آن افزایش می‌یابد که همین امر گوشت بلدرچین را بسیار مطبوع و لذیذ کرده و باعث افزایش کیفیت آن می‌گردد (۶ و ۹). یکی

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

از علل استفاده فراوان از گوشت بلدرچین غنی بودن این گوشت از پروتئین و درصد چربی کم آن است. گوشت بلدرچین حاوی مقادیر بالای پروتئین، اسیدهای چرب غیراشباع با چند پیوند دوگانه و مواد معدنی ضروری می باشد. از خصوصیات گوشت بلدرچین داشتن کمترین مقدار کالری، کلسترول، چربی و مقدار فراوان آهن می باشد (۶). میزان پروتئین گوشت بلدرچین در مقایسه با سایر پرندگان و نشخوارکنندگان ۵-۱۰ درصد بیشتر است (۱). گوشت بلدرچین منبع خوب عناصری نظیر روی، مس، فسفر، آهن، سلنیوم و ویتامین های تیامین، نیاسین، ریوفلاوین و پیرویدوکسین می باشد (۱، ۶ و ۱۳). ممکن است گوشت بلدرچین در درمان امراضی مانند آسم، تشنج، فشارخون، ضعف اعصاب و یا در موارد ناراحتی های روانی، عقب افتادگی جسمی و بی خوابی تأثیر مثبت داشته باشد (۱، ۶). گوشت این پرنده حاوی برخی از اسیدآمینوهای کمیاب است (۱). اغلب پزشکان در بیشتر نقاط دنیا برای افراد مسن و ازکارافتاده که نیاز به ترمیم سلول های از بین رفته خود دارند و همچنین کودکانی که نیاز زیادی به پروتئین دارند استفاده از گوشت بلدرچین را توصیه می کنند (۱۰).

جدول ۱- مواد مغذی موجود در گوشت بلدرچین (۱)

ترکیب گوشت	آب	چربی	پروتئین	مواد معدنی	انرژی (کیلوکالری)
میانگین (درصد)	۶۲-۶۵	۳	۲۶	۳-۶	۸۰

خواص درمانی بلدرچین در طب سنتی

در طب سنتی برای بلدرچین خواص متفاوتی ذکر کرده اند از جمله اینکه لیسیدن گوشت بلدرچین برای مداوای صرع مفید است و چکاندن خون آن در گوش دردمند درمانش می کند و خوردن مداوم گوشت آن دل سخت را نرم می کند که البته این ویژگی فقط برای قلب است (۱). عبدالملک بن زهر اندلسی طبیب سده پنجم اشاره دارد که گوشت بلدرچین خوش مزه و خوش طعم است که نه تنها برای افراد سالم بلکه برای افراد بیمار هم مفید است و سنگ های کلیه و مثانه را خرد می کند (۱).

نتیجه گیری

در کشورهای مختلف با فرهنگ ها و علایق متفاوت، گوشت بلدرچین به عنوان ماده تغذیه ای غنی شناخته شده و مورد استفاده قرار می گیرد. گوشت بلدرچین نه تنها حلال است، بلکه در قرآن و روایات به خوردن آن توصیه شده است و متخصصان علم تغذیه به تازگی به غنی بودن گوشت این پرنده از نظر مواد مغذی و مورد نیاز بدن پی برده اند. لطف مخصوص خداوند به بنی اسرائیل در دوران سرگردانی شان در بیابان سینا سبب شده بود که این پرنده به طور فراوان در آن زمان وجود داشته باشد که می توان علت این موضوع را به خصوصیات خوب رشد و تولید مثل این پرنده نسبت داد. توجه قرآن به این پرنده احتمالاً به دلیل ارزش غذایی بالای گوشت این پرنده و سلامت آن است. گوشت بلدرچین از یک طرف به دلیل داشتن کلسترول کم و پروتئین و مواد معدنی

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

فراوان در مقایسه با سایر گوشت‌ها از نظر تغذیه‌ای اهمیت فراوانی داشته و از طرف دیگر به‌عنوان پرنده‌ای که در پرورش آن از آنتی‌بیوتیک و واکسنی استفاده نمی‌شود گوشت سالمی به‌حساب می‌آید. گوشت بلدرچین به علت دارا بودن مواد مغذی کمیاب و قدرت درمان بسیاری از امراض، مورد توجه خاص پزشکان قرار گرفته و توسط آنان به افراد مسن و ازکارافتاده که نیاز به ترمیم سلول‌های از بین رفته خود دارند و کودکان که نیاز زیادی به پروتئین دارند توصیه می‌گردد. همچنین در طب سنتی نیز خواص متفاوتی برای گوشت بلدرچین ذکر شده و مورد توجه پزشکان این طب قرار می‌گیرد. امید است در آینده، علم بشر از خواص گوشت این پرنده افزایش پیدا کرده و بیش‌ازپیش در جهت سلامتی انسان مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

امیر دیوانی ابوالفضل، ۱۳۹۰، خواص گوشت بلدرچین، ماهنامه پیام زن، شماره ۲۳۸.

آیت الله مکارم شیرازی و همکاران، ۱۳۸۵، تفسیر نمونه، دارالکتاب الاسلامیه-تهران، ۴۹، جلد اول.

آیت الله مکارم شیرازی، ۱۳۸۸، توضیح المسائل، انتشارات هاتف مشهد، شماره چاپ ۲۷.

بی نام، بلدرچین، سایت ویکی پدیا، دانشنامه آزاد، در دسترس است در:

<https://fa.wikipedia.org/wiki>

حسینی خراسانی، ۱۳۹۴، معیار تشخیص حیوانات حلال گوشت از حرام گوشت و شرایط ذبح شرعی، موسسه موضوع

شناختی احکام فقهی. در دسترس است در: <http://www.mozaoshenasi.ir/index.php/component/k2/item/621-meyare-tashkhis>

خادمی پور نجمه، ۱۳۹۳، مطالعه خواص فیزیکی شیمیایی، حسی میکروبی گوشت بلدرچین تغذیه شده با سطوح مختلف

پودر پونه کوهی، آویشن شیرازی، زنجبیل و زیره سبز، پایان نامه کارشناسی ارشد علوم و صنایع غذایی.

الدرالمثور، جلد ۸، ص ۱۰-۱۱

قرآن کریم

قیصری حمیدرضا، بهزادی محمد امین، ۱۳۸۷، بررسی مقایسه ای ترکیبات شیمیایی گوشت مرغ و بلدرچین، پانزدهمین

کنگره دامپزشکی ایران، تهران، جامعه دامپزشکان.

ماهنامه دام و کشت و صنعت، ۱۳۹۴، پرورش بلدرچین صنعتی روبه رشد در جهان، بخش صنایع دام، طیور و آبزیان،

شماره ۱۸۲.

اولین همایش ملی رهیافت های علوم کشاورزی در پرتو قرآن

اسفند ماه ۱۳۹۴

دانشگاه کشاورزی و منابع طبیعی رامین خوزستان

یارمحمدی سامانی پریسا، یارمحمدی سامانی پرستو، ۱۳۹۱، قرآن و تغذیه سالم، ویژه نامه سومین همایش استانی قرآن و سلامت.

Interdisciplinary Journal Of Genetic Science And Its Concept In Islam, 2013, Abdul Hai Al-Madni
.Vol 4, No 9, Contemporary Research In Business

Rogério G. T. Da Cunha, 2010, Brazil, Quail Meat - An Undiscovered Alternative, World Poultry Vol. 25
No. 2